

ಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಆಲೋಚನೆ. ಅದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ನಾವು ಬಹಳ ಉದ್ದಿಗ್ನರಾದಾಗ, ಉಸಿರಾಟ ಜೋರಾಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ ಸಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವುದು.

ಶಾಂತಿ, ಸತ್ಯಂಗ, ಪೂಜೆಯಿಂದ ನಮ್ಮದಿ ಬರುವುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿರಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಸತ್ಯಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕತೆಯ ಕೆಳಮಟ್ಟ ಕೆಳಿದರೆ, ಅದು ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವುದು.

Torchನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಹರಿಯುವ ಪ್ಲಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿಸಿದರೆ, ಅದೇ ಮತ್ತೆ re-charge ಆಗಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವುದು. ಅಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಸತ್ಯಂಗ, ಧ್ಯಾನ, ಜಪ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವುಗಳ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ.

೧. ಮನಸ್ಸು: ಮನಸ್ಸಿನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಯೋಚನಾಶಕ್ತಿ. ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಂತೆ, ಒಂದಾದರೊಂದರಂತೆ, ಯೋಚನೆಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವುವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆನವಶ್ಯಕವಾದ ಯೋಚನೆಗಳೇ. ನಮ್ಮ ಈ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೈವೀಗುಣ, ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಬೇಕು. ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವೆವು. ಆಗ ನಾವು ಮಾಡುವ ಮಾತು, ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಇವು ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೨. ಬುದ್ಧಿ : ಇದರ ಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ. ಅಂದರೆ ಯಾವುದು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿ, ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ವಿವೇಕದಿಂದ ದೃಢತೆ ಬರುವುದು. ಮಾತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ, ವಿವೇಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಬದಲಾಗುವುದು. ಪರಮಾತ್ಮ ಈ ಯೋಚನೆ ಎಂಬ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು (ಪ್ರಾಣಿ, ಗಿಡ, ಮರಗಳಿಗೆ ನೀಡದೆ) ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕರುಣಿಸಿರುವನು. ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೈಲಿರುವ ಬೀಗದ ಕೈ.

೩. ಸಂಸ್ಕಾರ: ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗ. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ಪದೇ ಪದೇ

ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗುವುದು. ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ, ಮಾತು - ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂ ಸರಿ, ಕೆಟ್ಟದಾದರೂ ಸರಿ, ಸಂಸ್ಕಾರದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿಬಿಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಮನವಿಡಬೇಕು. ಸುಟ್ಟ ಬೀಜವನ್ನಾಗಲಿ, ಕೊಳೆತ ಬೀಜವನ್ನಾಗಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸುಟ್ಟ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿತ್ತಿಕೊಂಡರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ನಮಗಾಗುವುದು.

ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧ. ೧) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ (Positive). ೨) ನಕಾರಾತ್ಮಕ (Negative) ೩) ಅವಶ್ಯಕ ಅಥವಾ ಸಾಧಾರಣ ೪) ಅನವಶ್ಯಕ (Waste)

ನಾವು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನ (re-charge) ಗೊಳಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಯಾವುದೂ ಸರಿ ಇರದು, ಯೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಸಹ ಕುಂದುವುದು.

ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

೧) ವಿವೇಕ ೨) ವಿಚಾರ. ವಿವೇಕ ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಳಮುಳ; ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಯೋಗದಿಂದ, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು re-charge ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಕರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ಒಬ್ಬರಿಗಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಗೆ:

೧. ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಆನಂದದೊಡಗೂಡಿದ ಸಂಸ್ಕಾರ

೨. ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಸಂಸ್ಕಾರ

೩. ತಂದೆ-ತಾಯಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಕಾರ

೪. ಸಂಗ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸಂಸ್ಕಾರ

೫. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಿಂದ, ಸತ್ಯಂಗದಿಂದ ನಾವು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು, ಜೀವಿಯೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ, ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮೂಟೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವುದು. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿವೇಕ, ವಿಚಾರವೆಂಬ ಅಮೂಲ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಿರುವನು. ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ, ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಲು ನಾವು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ ಮೂಲದ ಆತೀಂದ್ರಿಯರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಗುರಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ.

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆ

ಸ್ವಾಮಿ ಭೂತೇಶಾನಂದಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ

ಕನ್ನಡ ಅವತರಣಿಕೆ : ಸ್ವಾಮಿ ಮಂಗಳಾತ್ಮಾನಂದ

ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದರು: “ನಮಿ ನಮಿ ರಕ್ಷತಿ ದುಕ್ಕುಜ್ಜಕರಣೇ” - ಇದಲ್ಲ ಜೀವನ ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ನೋಡಿ, ಗಿಣಿ ಕಾಂ, ಕಾಂ ಅಂತ ಕಿರುಚಿದ ಹಾಗೆ’ ಎಂದು ರಾಕೂರ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೊಂದೇ ದಿನಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿವೆ, ಆ ದಿನಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿ. ಇಷ್ಟೊಂದು protected place(ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳ) ಇನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಾರದು” ಎಂದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ದಾನದ ವಿಚಾರ ಬಂತು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮಹಾರಾಜ್ ನಾವು ದಾನ ಮಾಡಬಹುದು?

ಮಹಾರಾಜ್: (ತನ್ನ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿ) ಇದನ್ನು ನಾವು ದಾನ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು. ಹೃದಯ ನೀಡಬಲ್ಲೆವು. ಹೃದಯವನ್ನು ನೀಡುವುದೆಂದರೆ ಮಹಾನುಭೂತಿ (ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರುಣೆ), fellow-feeling. ಕಾರಣ, ಇದೊಂದೇ ನಮ್ಮದು, ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮಹಾರಾಜ್, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಾಧುಜೀವನ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು?

ಮಹಾರಾಜ್: ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಧುಜೀವನದ ಅಡಿಪಾಯ ವನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪಂಡಿತನಾಗುವುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು. ಸಾಧು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೆಂದೇ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ. ಪಂಡಿತರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಸಾಧುಜೀವನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಧುತ್ವವೇ ಮುಖ್ಯ. ಗುರಿ. ಇದು ಪಂಡಿತರ ಉದ್ದೇಶವೇ? ಅವರ ಗುರಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಅಷ್ಟೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುಸೇವೆ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘ ಈಗ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗುರು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸುಯೋಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು?

ಮಹಾರಾಜ್: ಸಂಘಸೇವೆಯೇ ಗುರುಸೇವೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದೇಹವೇ ಈ ಸಂಘ ಎಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಂಘ ಸೇವೆಯೇ ಇಷ್ಟ ಮತ್ತು ಗುರುವಿನ ಸೇವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ತಾವು ಸಂಘ ಸೇರಿದಾಗ, ಮತ್ತು ಈಗ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿದೆಯೇ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಪರಿವರ್ತನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಾವು ಕೂಡ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಗುರಿ ಏನು, ಅಥವಾ ಆರಂಭವೆಲ್ಲಿ - ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿದೆ, ಇದರ ಸಂಬಂಧ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹಾಗಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜ್, ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಆಗ ಮತ್ತು ಈಗ - ತಾವೇ ಹೇಳಿ, ಏನಾದರೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿದೆಯೇ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಒಂದು ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅದೇ ಜಪಧ್ಯಾನಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಅಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಲ ಎಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಿಧಾನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅನಂತರ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಈಗ discipline (ನಿಯಮ) ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ discipline ಇಷ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ತುಂಬಾ ಜನ ಸಾಧುಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಇದು positive ಅಥವಾ negative ಅಂಶವೇ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಒಂದು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ positive. ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, negative ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ negative. ಯಾರು ಈ ಜ್ವಲಂತ ತಪ್ಪಿಸಿನ ಬೇಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಭಾಗ್ಯವಂತರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಂಥ ಮಾನಸಿಕ ತಯಾರಿ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ struggle ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಆದರ್ಶವಿತ್ತು, ಆದರ್ಶ ಜೀವನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಆದರ್ಶದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಣಾಳಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಅದೂ ತಪ್ಪು. ‘ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಕಶ್ಚಿತ್ ಯತತಿ ಸಿದ್ಧಯೇ’ - ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರಷ್ಟೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ, ಗೀತೆಯ ವಿಚಾರ. ಈಗ ನಾವು ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು. ನೀವೇನೋ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಎಲ್ಲ recruit ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಶುಕದೇವರುಗಳು ಈಗ ನಮಗೆಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ?

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಈಗಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ - ಎಂದು.

ಮಹಾರಾಜ್: ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ನದಿಯ ಈ ತೀರದಿಂದ ನೋಡಿ ದಾಗ ಆ ತೀರ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದ ಹಾಗೆ. (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣಗೆ’ ಎಂದ ಹಾಗೆ - ಅನುವಾದಕ)

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹಾಗಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹತಾಶೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?

ಮಹಾರಾಜ್: ಹತಾಶೆ ಆದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಹೊರಟೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ಹತಾಶೆಯಾಗಬೇಕು? ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಂಬಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಏನೋ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು ಕಿಂಚಿತ್ ಮಾಡಿ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಹತಾಶರಾಗುವುದು ಬೇಡ.